

Erakondade Rahastamise
Järelevalve Komisjon

ETTEKIRJUTUS nr 160

digitaallkirja kuupäev nr 31-3/26-25/1

ETTEKIRJUTUSE ADRESSAAT

ISAMAA Erakond (registrikood 80243584)

Paldiski mnt 13, Tallinn

info@isamaa.ee

1. Faktilised asjaolud, menetluse senine käik ja kogutud tõendid

1.1. Erakondade finantsaruandluse kontrolli käigus tuvastati asjaolu, et Isamaa Erakonnal (edaspidi ka erakond) on 2025. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste (KOV 2025) kampaaniast tulenev valimisvõlg, mille tasumine, arvestades erakonna finantsseisu, eeldab täiendavat finantseerimist, kas laenu või vähemalt maksete ajatamise vormis.

1.2. Erakonna ostuvõlgnevuste aruandest seisuga 31.12.2025 nähtus, et Osaühing Inspired Universal Mccann (edaspidi Osaühing) on esitanud erakonnale kohaliku omavalitsuse volikogu 2025.a valimiste valimiskampaania raames kuus arvet kogusummas 396 785,23 eurot, millest seisuga 31.12.2025 oli tasumata 308 106,69 eurot. Aruandest nähtus, et viiele arvele (nr-d 20252278, 20252320, 20252565, 20252599 ja 20252658) oli seatud 30-päevane maksetähtaeg, ühele arvele (nr 20252598) summas 267 179,43 eurot aga 180-päevane maksetähtaeg. Aruandest nähtus samuti, et erakond oli kõigi 30-päevase maksetähtajaga arvete tasumisega viivituses. Arvete ülevaade seisuga 31.12.2025 on esitatud alljärgnevas tabelis:

Tabel 1

Jrk	Arve nr	Arve esitamise kuupäev	Tasumise tähtaeg päevades	Tasumise tähtaeg (kuupäev)	Tasutud kuupäeval	Arve summa / tasutud summa (eur)	Tasumata summa (eur) seisuga 31.12.2025	Tasumisega viivitatud päevi seisuga 31.12.2025
1.	20252278	23.09.2025	30	23.10.2025	-	40 628,91		-
					20.11.2025	-30 570,66	10 058,25	28
2.	20252320	29.09.2025	30	29.10.2025	-	946,23	946,23	63
3.	20252565	13.10.2025	30	12.11.2025	-	69 998,58		-
					04.11.2025	-23 607,88		0
					31.12.2025	-34 500,00	11 890,70	49
4.	20252599	20.10.2025	30	19.11.2025	-	1 913,32	1 913,32	42
5.	20252658	29.10.2025	30	28.11.2025	-	16 118,76	16 118,76	33
6.	20252598	20.10.2025	180	18.04.2026	-	267 179,43	267 179,43	0
Kokku OÜ Inspired Universal Mccann arved						396 785,23	308 106,69	

1.3. Komisjon algatas oma 22.01.2026 koosolekul¹ menetluse, mille eesmärk oli välja selgitada, kas erakond järgib oma rahaliste kohustuste täitmisel erakonnaseaduses (EKS) sätestatud nõudeid, sealhulgas kas erakond tasub maksetega viivitamisega võlausaldajale turukohast

¹ Komisjoni 22.01.2026 koosoleku protokoll nr 60, pp 7 – [link](#)

viivitusintressi (viivist) ning kas arvete maksetähtajad vastavad majandustegevuses tavapärastele tähtaegadele.

1.4. Komisjon teavitas erakonda menetluse algatamisest oma 03.02.2026 kirjaga nr 31-2/26-7/1 (lisa 1 koosseisus). Teavituses märkis komisjon, et maksetega viivitamine ilma viivist tasumata ning 30-päevase tavapärase maksetähtaja asemel 180-päevase maksetähtaja kasutamine kujutavad endast krediteerimist soodustatud tingimustel. Selline tasuta krediteerimine ja rahalise säästu saamine on EKS-i tähenduses käsitatav juriidilise isiku keelatud annetusena. Komisjon selgitas, et EKS § 12² lg 1 kohaselt võib erakond laenu võtta üksnes krediidasutuselt, ja seda turutingimustel. Sama paragrahvi lg 2 kohaselt ei kohaldata laenu võtmise kohta sätestatud igapäevases majandustegevuses tavapärastele ning turutingimustel tehtavatele tehingutele, sealhulgas krediteerimistehingutele nagu arvelduskrediit ja kohustuste ajatamine. Maksetähtaja ületamise korral tekib võlgnikul tavapäraselt kohustus tasuda võlausaldajale viivist. Viivise tasumata jätmise korral on EKS tähenduses tegemist erakonna krediteerimisega soodustatud tingimustel ning saadud soodustus on käsitatav juriidilise isiku keelatud annetusena.

1.5. Selgitamaks välja, millises summas peaks erakond oma võlausaldajale viivist tasuma, palus komisjon erakonnal esitada dokumendid (arved, kokkulepe), millest nähtuksid arvete summad ja viivisemäärad, ning arvete tasumist tõendavad maksekorraldused. Samuti paluti erakonnal vastata, kas ta kavatseb 180-päevase maksetähtajaga arve tasumisel lähtuda viivise arvestamisel 30-päevasest maksetähtajast.

1.6. Erakond kinnitas oma 23.03.2026 vastuses (lisa 1 koosseisus), et lähtub arvete tasumisel üksnes arvetel märgitud maksetähtaegadest ning tasub maksetähtaja ületamise korral viivist üksnes juhul, kui koostööpartner seda nõuab. Erakonna sõnul ei olnud koostööpartner seda seni nõudnud. Vastusest ei ilmnenu erakonna selget kavatsust järgida võlgnevuste tasumisel igal juhul turutingimusi, s.t tasuda viivist ning lähtuda viivise arvestamisel 30-päevasest maksetähtajast, et vältida soodustust, mida käsitletakse juriidilise isiku keelatud annetusena. Vastusele olid lisatud kõigi kõnealuste arvete koopiad ning vastuse kuupäevaks tehtud maksete maksekorraldused. Erakond kinnitas, et tema raamatupidaja edastab edaspidi komisjonile jooksvalt kõik arvete tasumist puudutavad maksekorraldused.

1.7. Komisjon arutas erakonna vastust 23.04.2026 toimunud koosolekul² ning leidis, et kõnealusel juhul on tegemist turutingimustega võrreldes soodustatud olukorraga. Komisjon leidis, et pikemast maksetähtajast tulenevat soodustust tuleb käsitada juriidilise isiku keelatud annetusena, ning otsustas anda erakonnale enne haldusakti andmist võimalus esitada kirjalikus vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

1.8. Komisjon selgitas erakonnale 12.05.2026 kirjas nr 31-2/26-7/4 (lisa 1) õiguslikku olukorda ja komisjoni seisukohti. Kirja kuupäeva seisuga (12.05.2026) oli erakond tasunud kõik 30-päevase maksetähtajaga arved ja esitanud nende tasumist tõendavad maksekorraldused, kuid ei olnud esitanud tõendeid nende arvete eest viivise tasumise kohta. Komisjon leidis seni saadud teabe ja tõendite alusel, samuti arvestades varasemat praktikat, et viivise tasumata jätmine on käsitatav tasuta saadud hüvena ehk juriidilise isiku annetusena, mis on keelatud. Komisjon palus erakonnal esitada oma seisukohad ja vastuväited.

1.9. Erakond märkis oma 28.05.2026 vastuses (lisa 2), et selleks ajaks ainsa lõplikult tasumata arve nr 20252598 maksete kohta esitatakse komisjonile maksekorraldused kohe pärast viimase osamakse tasumist. Samas esitas erakond viivisarve ja selle tasumist tõendava maksekorralduse, mis hõlmasid kõigi selleks ajaks lõplikult tasutud arvete (p 1.2 Tabel 1, pos-d 1–5) maksetega viivitamisest tulenevaid viiviseid. Esitatud dokumentide kohaselt on viivisearvestuses lähtutud võlaõigusseaduses (VÕS) sätestatud aastasest intressimäärast (8% + Eesti Panga 2,40%) ning arvetel märgitud 30-päevasest maksetähtajast.

² Komisjoni 23.04.2026 koosoleku protokoll nr 63, pp 2 – [link](#)

1.10. Komisjon arutas menetluse seisu oma 18.06.2026 koosolekul³ ja leidis, et viie arve (p 1.2 Tabel 1, pos. d 1-5) osas on erakond kohustused (sh viivise tasumise kohustus) täitnud, kuid jätkata tuleb menetlust seni tasumata 180-päevase maksetähtajaga arve nr 20252598 (p 1.2 Tabel 1, pos 6) osas.

1.11. Komisjon arutas menetluse käiku oma 27.08.2026 koosolekul.⁴ Seisuga 29.07.2026 oli erakond lõplikult tasunud ka arve nr 20252598 (p 1.2 Tabel 1, pos 6; p 2.5 Tabel 2) ja esitanud komisjonile kõik osamaksete tasumist tõendavad maksekorraldused. Erakonna raamatupidaja edastas 11.08.2026 e-kirjaga (lisa 3) Osaühingu poolt erakonnale arve nr 20252598 tasumisega viivitamise eest esitatud viivisearve nr 20261898, viivisearvestuse, mille alusel viivisearve koostati, ning viivisearve tasumist tõendava maksekorralduse). Komisjonile esitatud dokumentide kohaselt on viivisearvestuses lähtutud VÕS sätestatud aastasest intressimäärast (8% + Eesti Panga 2,40%) ning arvel märgitud 180-päevasest maksetähtajast. Erakond on seega aktsepteerinud Osaühingu viivisearvestuses 180-päevase maksetähtaja aluseks võtmist, kuigi komisjon oli menetluse käigus juhtinud erakonna tähelepanu sellest tulenevale soodustusele võrreldes olukorraga, kus viivist arvestatakse 30-päevasest maksetähtajast lähtudes.

2. Komisjoni seisukohad erakonna esitatud tõenditest ja arvamusest lähtuvalt

2.1. Üldjuhul tegutsevad turuosaliselised VÕS ja tsiviilseadustiku üldosa seaduses (TsÜS) sätestatud lepinguvabaduse tingimustes. Kui vastastikuse lepingu puhul ei ole tasu maksmise tähtpäeva kokku lepitud, muutub tasu maksmise kohustus sissenõutavaks hiljemalt 30 päeva möödumisel (VÕS § 82¹ lg 1). Ka lepinguvabaduse raames ei või võlgnik, kes on sõlminud lepingu oma majandus- või kutsetegevuses, tugineda kokkuleppele, milles nähakse ette 60 päeva ületav maksetähtaeg, välja arvatud juhul, kui lepingus on sõnaselgelt teisiti kokku lepitud ja see ei ole võlausaldaja suhtes äärmiselt ebaõiglane (VÕS § 82¹ lg 2).

2.2. Võlasuhtes loetakse mõistlikuks seda, mida samas olukorras heas usus tegutsevad isikud loeksid tavaliselt mõistlikuks, arvestades tehingu olemust, eesmärki, tegevusala tavasid ja praktikat (VÕS § 7, VÕS § 6, TsÜS § 138). Kohustuse täitmisel tuleb samuti lähtuda hea usu ja mõistlikkuse põhimõttest (VÕS § 76 lg 2).

2.3. Erakond komisjonile lepinguid esitanud ei ole ning tugineb oma seisukohtades vaid arvel kajastatud maksetähtajale. Erakonna poolt on komisjonile esitatud sama teenuse osutaja poolt talle esitatud arved, millelt nähtub ettevõtja poolt viiel juhul 30-päevase maksetähtaja kasutamine ja ühel juhul 180-päevase maksetähtaja kasutamine. Komisjoni hinnangul on erandlikult ühe arvega 180-päevase maksetähtaja andnud juriidiline isik oma vara arvelt osutanud erakonnale rahaliselt hinnatavat teenust, mille eest pole erakond tasunud või on tasunud märgatavalt vähem, kui oleks tulnud tasuda tavapärase majandus- ja kutsetegevuse raames. Tavapärase tegevuse raames tasutakse alates rahalise kohustuse sissenõutavaks muutumisest viivist ning VÕS § 82¹ lg 1 kohaselt muutub ilma tasu maksmise tähtaja kokkuleppeta tasu sissenõutavaks hiljemalt 30 päeva möödumisel.

2.4. Erakonna puhul loetakse turutingimustest või tavapäraste tähtaegadega võrreldes erandlike soosivate tingimustega tehing keelatud annetuseks (EKS § 12³ lg 2 p 3) ning kui sellise soodustuse on teinud juriidiline isik, on tegu ka juriidilise isiku annetusega, mis on keelatud EKS § 12³ lg 2 p 2 kohaselt. Samuti on keelatud tavapäraselt siduvatest kohustustest (st viivise tasumisest) vabastamine või erakonnale soodustuste (st tavapärasest maksetähtajast pikema maksetähtaja andmine) tegemine, välja arvatud juhtudel, kui see on kättesaadav tavapärase majandustegevuses ka teistele isikutele (EKS § 12³ lg 2 p 4 ja 6).

2.5. Komisjon rakendab keelatud annetuse väärtuse arvestamisel VÕS § 113 lg 1 kohast seadusjärgset viivisemäära, mida tehingu osapooled on haldusmenetluses esitanud tõendite

³ Komisjoni 18.06.2026 koosoleku protokoll nr 3, pp 3 – [link](#)

⁴ Komisjoni 27.08.2026 koosoleku protokoll nr 6, pp 4 – [link](#)

kohaselt ka ise rakendanud – VÕS §-s 94 sätestatud intressimäär (Euroopa Keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav viimane intressimäär enne iga aasta 1. jaanuari ja 1. juulit), millele lisandub kaheksa protsenti aastas. Alljärgnevas tabelis on võrdlusena esitatud Osaühingu ja komisjoni (ERJK) viivisearvestus 180-päevase maksetähtajaga arve kohta:

Tabel 2

Arve nr		20252598						
Arve esitamise kuupäev		20.10.2025						
Arve summa		267 179,43						
Viivise aastamäär EP+VÕS		2,4%+8%						
Viivis päevas		2,849%						
Inspired Universal Mccann OÜ						ERJK		
Laekumise aeg	Laekunud summa	Arve saldo	Arve tähtaeg (180 p)	Päevi üle tähtaja	Intressi arvutus laenujäägilt	Arve tähtaeg (30 p)	Päevi üle tähtaja	Intressi arvutus laenujäägilt
		267 179,43	18.04.2026			19.11.2025		
31.03.2026	19 000,00	248 179,43		0	0,00			
31.03.2026	50 000,00	198 179,43		0	0,00		132	10 048,87
21.04.2026	10 000,00	188 179,43		3	169,40		21	1 185,82
10.05.2026	5 000,00	183 179,43		19	1 018,75		19	1 018,75
27.05.2026	5 000,00	178 179,43		17	887,29		17	887,29
05.06.2026	5 000,00	173 179,43		9	456,92		9	456,92
08.06.2026	8 000,00	165 179,43		3	148,03		3	148,03
29.06.2026	50 000,00	115 179,43		21	988,36		21	988,36
30.06.2026	50 000,00	65 179,43		1	32,82		1	32,82
06.07.2026	30 000,00	35 179,43		6	111,43		6	111,43
27.07.2026	10 500,00	24 679,43		21	210,50		21	210,50
29.07.2026	24 679,43	0,00		2	14,06		2	14,06
				kokku	4 037,57		kokku	15 102,86

Intresside arve summas 4 037,57 tasutud 11.08.2026.

Saadud soodustus 15 102,86-4 037,57=11 065,29.

2.6. Arve nr 20252598 alusel on Osaühing arvestanud viivist kokku summas 4 037,57 eurot (lisa 3.2) ning erakond tasus vastava arve Osaühingule 11.08.2026 (lisa 3.3). Komisjoni arvestuse kohaselt oleks 30-päevast maksetähtaega arvestades tulnud viivist tasuda kokku 15 102,86 eurot. Seega on erakond viivise arvelt säästnud ja saanud rahaliselt hinnatavat hüve, mida tuleb käsitada keelatud annetuseks.

2.7. Keelatud annetuse rahaline väärtus tuleneb summast, mille erakond oleks pidanud võlausaldajale tasuma, kuid mida ta ei tasunud. Seega on keelatud annetuse väärtus 15 102,86 - 4 037,57 = 11 065,29 eurot.

3. Õiguslik alus

3.1. EKS § 12³ lg 1 sätestab, et annetus on erakonnale, erakonna liikmele, erakonna nimekirjas kandideerinud isikule, valimisliidule, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikule, üksikkandidaadile või erakonna sidusorganisatsioonile tema tegevuse toetamiseks loovutatav rahaliselt hinnatav hüve, sealhulgas teenus, kuid välja arvatud vabatahtlik töö. EKS § 12³ lg 2 loetelu kohaselt on keelatud:

3.1.1. p 2 – juriidilise isiku annetus. Antud juhul on teenuse, mille maksetingimustega kaasnes soodustus, osutajaks juriidiline isik.

3.1.2. p 3 – teenuste või varaliste õiguste loovutamine või kasutusse andmine annetuse saajale tingimustel, mis pole kättesaadav teisele isikule. Antud juhul, on erakonnale osutatud teenuste eest

tasumisel kohaldatud ühe arve esitamisel erandlikult pikka maksetähtaega ehk teenuse kasutamise eest tasumise tingimustest tulenevat tarbijakrediiti.

3.1.3. p 4 – tavapäraselt siduvatest kohustustest vabastamine. Tavapäraselt kohaldatakse arvete tasumisel maksetähtaega 30 päeva ja tähtaja ületamise korral on siduvaks kohustuseks viivise tasumine. Antud juhul on teenuse osutaja pika maksetähtajaga vabastanud erakonna tavapärastest kohustustest (viivistest) 150 päeva ulatuses.

3.1.4. p 5 – annetuse saaja vastu suunatud nõudest loobumine. VÕS kohaselt on tasu maksmise kohustus sissenõutav hiljemalt 30 päeva möödumisel (VÕS § 82¹ lg 1). Antud juhul on võlausaldaja loobunud sissenõudest ajutiselt, 180 päeva möödumiseni.

3.1.5. p 6 – annetuse saajale soodustuse tegemine, va juhtudel, kui sellise soodustuse tegemine on kättesaadav tavapärases majandustegevuses ka teistele isikutele. Komisjonile esitatud dokumentide kohaselt on Osaühingu tavapärane maksetähtaeg arvete esitamisel 30 päeva, erandlikult on erakonnale ühe arvega antud 180 päeva pikkune maksetähtaeg ning see on käsitatav soodustuse tegemisenä, sest erakond saab selliste maksetingimustega põhjendamatult likviidsuseelise.

3.2. Komisjon on juhtinud erakonna tähelepanu, et pikema kui 30-päevase maksetähtajaga arvete puhul tuleb tasuda tähtaega ületavalt summalt viivised ning pikema maksetähtaja korral käsitab komisjon seda erakonnale antud rahaliselt hinnatava hüve ja keelatud annetuseä. Erakond on äga sõltumata sellest lähtunud viiviste tasumisel 180-päevasest maksetähtajast viitega, et tasub viiviseid vaid teenuse osutaja nõudel. Erakond, olles teadlik talle pakutud soodustuse keelatud annetuseä käsitlemisest, on soodustuse vastu võtnud ja sellega väljendanud oma selget tahet keelatud annetust saada.

3.3. Keelatud annetuse saaja peab keelatud annetuse EKS § 12⁴ lg 1 kohaselt tagastama selle teinud isikule 30 päeva jooksul annetuse saamise päevast arvates ning kui seda ei ole tagastatud, tuleb see kanda riigi tuludesse. Komisjon loeb annetuse saamise kuupäevaks viivisarve kuupäeva 31.07.2026, sest sellest nähtub nii annetuse reaalne tegemine (viiviste arvestamine arvel kajastatud 180-päevasest maksetähtajast alates) kui selle tegelik maht (viivisevaba periood). Viivise mittetasumisest tulenevalt saadud keelatud annetust saanuks tagastada annetuse tegijale viiviste tasumisega turutingimustele vastavat maksetähtaega arvestades EKS-is sätestatud tagastamise tähtaja jooksul. Komisjonile teadaolevalt ei ole erakond keelatud annetust tagastanud 30 päeva jooksul viivisarve kuupäevast. Ka ei ole erakond komisjonile teadaolevalt pärast nimetatud tähtpäeva möödumist kandnud keelatud annetust riigi tuludesse.

3.4. Kui annetuse saaja on jätnud keelatud annetuse riigi tuludesse kandmata, kohustab komisjon EKS § 12¹¹ lg 5 kohaselt ettekirjutusega kandma keelatud annetuse komisjoni määratud tähtpäevaks riigi tuludesse.

4. Ettekirjutus

Tuginedes esitatud teabele ja kogutud tõenditele teeb komisjon EKS § 12¹¹ lg 5 alusel Isamaa Erakonnale ettekirjutuse:

4.1. kanda OÜ-lt Inspired Universal Mccann saadud keelatud annetus, so turutingimustele mittevastava tehingu kohaselt säästetud viivised summas 11 065,29 eurot riigi tuludesse.

4.2. esitada Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjonile tõendid (maksedokumendid) punktis 4.1. tehtud ettekirjutuse täitmise kohta komisjoni e-posti aadressil erjk@riigikogu.ee.

5. Ettekirjutuse täitmise tähtaeg

5.1. Ettekirjutus tuleb täita 60 päeva jooksul ettekirjutuse kättetoimetamisest arvates. Ettekirjutuse täitmiseks vajalikud rekvisiidid on lisatud ettekirjutusele (lisa 4).

5.2. Ettekirjutus edastatakse adressaadile e-posti teel.

6. Vaidlustamise kord

Ettekirjutusega mittenõustumisel on isikul õigus 30 päeva jooksul ettekirjutuse saamise päevast arvates esitada kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras.

7. Sunniraha hoiatus

7.1. EKS § 12¹² lg 1 sätestab, et Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon võib rakendada EKS § 12¹¹ lg 1-4 alusel pandud kohustuse täitmata jätmise korral sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras kuni 15 000 eurot.

7.2. Käesoleva ettekirjutuse täitmise tagamiseks määrab Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon Teile EKS § 12¹² lg 1 alusel sunniraha 1 500 eurot.

7.3. Sunniraha eesmärk on kallutada isikut tegema ettekirjutuses sisalduvat tegu või hoiduma keelatud teost. Sunnivahendit on võimalik rakendada korduvalt kuni ettekirjutusega taotletava eesmärgi saavutamiseni. Sunniraha tasumine ei vabasta ettekirjutuse täitmise kohustusest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Heiki Sibul

Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni esimees

Lisad:

1. ERJK 12.05.2026 kiri nr 31-2/26-7/4 koos lisadega
2. Erakonna 28.05.2026 vastus
3. Erakonna raamatupidaja 11.08.2026 e-kiri ja selle manused:
 - 3.1.Inspired arve 20261898
 - 3.2.Intressi arvutus arvele 20252598
 - 3.3.payment_order_1520342373
4. Riigikassa rekvisiidid